

Kijkwijzer HAVO/VWO

Het is een onwrikbaar evolutionair gegeven: de mens levert strijd, niet alleen als individu, maar ook in gezinsverband of als groep. Het kan gaan om het nauwelijks waarneembare gevecht dat wij in onze eigen bevoorrechte wereld voeren voor promotie, liefde, vrijheid of geld. Maar ook om de strijd die elders gestreden moet worden voor fundamenteel bestaansrecht. Een dak boven het hoofd, een kom rijst, het recht een mening te kunnen geven zonder vervolging te vrezen. Niet om kwaliteit van leven, maar om overleven an sich.

NOOR
DER ©
LICHT

Noorderlicht Fotomanifestatie 2009

Human Conditions

6 september t/m 4 oktober 2009

In de Der Aa-kerk hangen vier tentoonstellingen van vier curatoren. Elk met een geheel eigen wijze van benaderen, tonen ze hun persoonlijke visie op het thema. Ze nemen ons mee naar conflictgebieden, tonen de strijd die verborgen blijft voor het oog van de wereld en leveren commentaar op de ontwikkelingen binnen de geëngageerde documentairefotografie. Vier verschillende tentoonstellingen met een krachtige rode draad: de liefde en de verschrikkingen waartoe de mens in staat is.

Human Conditions is verhalend, actueel en kritisch. Met documentairefotografie op het scherpst van de snede zet Noorderlicht de spotlight uitdrukkelijk op de voetnoten bij de wereldgeschiedenis en schetsen de fotografen samen een indringend beeld van wat het betekent mens te zijn.

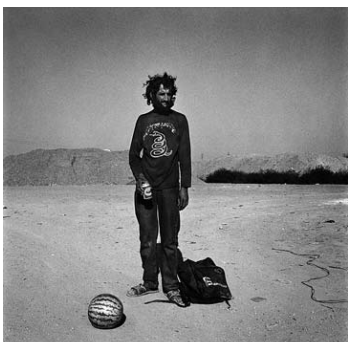
Met foto's die je soms in je gezicht slaan en soms onder je huid kruipen, maakt Noorderlicht duidelijk dat ook de ongeziene strijd een verhaal is dat verteld moet worden.

Vraag 1

Jodi Bieber – Las Canas (geroeste hekken in de omloop)

De serie Las Canas gaat over drugsverslaafden in Spanje. De fotografe laat zien hoe bepaalde omstandigheden, in dit geval drugs, een stempel op mensen blijft drukken. Ze worden uit de maatschappij gesloten en raken hierdoor geïsoleerd van de rest van de gemeenschap.

- Hoe zie je de situatie van de drugsverslaafden terug in de foto's?
- Vind jij het belangrijk dat de situatie van deze mensen onder de aandacht gebracht wordt? Leg uit waarom.
- Op welke manier hebben deze foto's te maken met het thema 'Human Conditions'?

Vraag 2

Stuart Franklin – Point of No Return (muur in het koor tegenover de ingang)

foto: Khalil Hamra

De Israëlische beschieting van de Gazastrook begin 2009 duurde 22 dagen. Al die tijd was het voor buitenstaanders moeilijk zich een beeld te vormen wat er daar gebeurde omdat het Israëlische leger het gebied had afgesloten voor internationale media. Daardoor kwam de verslaggeving volledig in handen van de lokale journalisten en fotografen.

Deze foto's zijn gemaakt door Palestijnse fotografen die in de Gazastrook fotografeerden tijdens de Israëlische beschietingen.

foto: Abid Katib

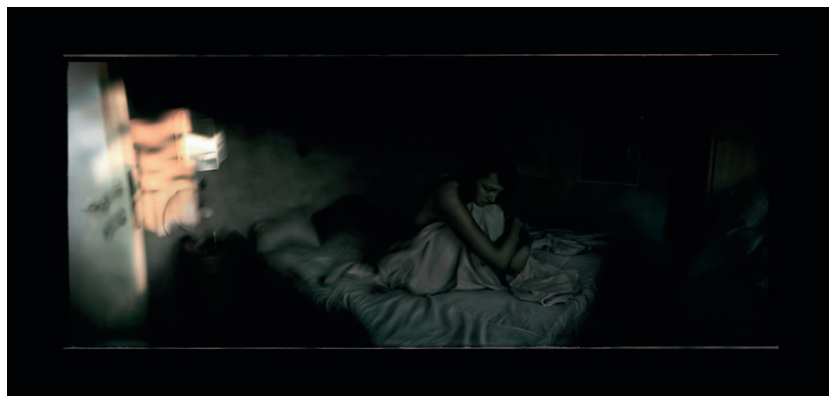
- In veel van de foto's uit deze tentoonstelling wordt het geweld 'direct' in beeld gebracht. In deze twee foto's is dat niet het geval. Leg uit waardoor geweld gesuggereerd wordt.
- Dit soort fotografie wordt wel aangeduid met 'rauwe fotojournalistiek'. Leg uit wat hiermee bedoeld wordt.
- De Palestijnse fotografen zijn blij dat hun foto's getoond worden, hoe akelig ze ook zijn. Vind jij het ook belangrijk dat deze foto's hier bij Noorderlicht te zien zijn? Licht je mening toe.

Vraag 3

Pieter ten Hoopen – Touche-moi (hekken in het midden van de kerk)

De tentoonstelling 'Lost' (van curator Marc Prüst) gaat over mensen die, voor wat voor reden dan ook, buiten de samenleving zijn komen te staan. Begrijpen wij als toeschouwer de geportretteerde mensen en zien we stiekem aspecten van onszelf?

Pieter ten Hoopen maakte een serie foto's naar aanleiding van de hoge levensstandaard in Stockholm waardoor vele inwoners eenzaam en alleenstaand zijn.

** De inhoud van een foto is het onderwerp of thema ofwel: wat de fotograaf wil zeggen/laten zien met de foto.*

*** De beeldelementen zijn alle aspecten van een foto die te maken hebben met de vorm, het uiterlijk van de foto, zoals bijvoorbeeld kleur, licht, compositie, formaat, contrast, tonaliteit, achtergrond en kader.*

- Beeld en inhoud* gaan hand in hand in deze fotoserie. Beschrijf hoe de beeldelementen** betekenis geven aan de serie.
- De titel van de serie is 'Touche-moi' ('Raak me aan'). Leg deze titel uit.
- De foto's hebben een afwijkende maat; ze zijn panoramisch. Waarom heeft de fotograaf hiervoor gekozen denk je?

Vraag 4

Lorenzo Castore – Seratonin (*heksen in het midden van de kerk*)

Lees de tekst bij de serie.

- De foto's zijn erg 'zwaar', contrastrijk en grofkorrelig. Er zit veel zwart in. Als de fotograaf lichte kleurenfoto's had gemaakt, was dit een totaal andere serie geworden. Wat is de functie van dit 'zware' beeldgebruik?
- De fotograaf zegt dat hij Ewa en Piotr heeft gefotografeerd "om een menselijke ervaring te delen". Hij wil niet oordelen, maar open staan voor onverwachte schoonheid. Vind je dat hem dat gelukt is? Leg je antwoord uit.

Vraag 5

Linda Forsell - Shaking Off (*houten wanden*)

Deze fotografe heeft de Palestijnse gebieden gefotografeerd op een manier waardoor we een geheel andere indruk krijgen van dit land. Ze fotografeerde de mensen als individuen zoals ze ze tegenkwam.

Zoals je gezien hebt in de foto's bij vraag 2 worden de Palestijnen snel geassocieerd met geweld en politiek. Zelden gaan de foto's die we van dit land zien over de dagelijkse dingen en het ongemak dat al het geweld met zich meebrengt. Toch leven de mensen daar ook gewoon hun dagelijkse leven.

- Als je deze foto's vergelijkt met die van vraag 2 zijn er grote verschillen aanwezig. Noem er minstens drie en leg ze uit. Gebruik hiervoor zowel inhoudelijke (wat gebeurt er, waar gaat het over) als beeldende aspecten (wat zie je, hoe is het licht, de kleur, het formaat, de compositie).
- Waar zou de titel 'Shaking Off' (Afschudden) naar verwijzen?
- Wat denk je dat de fotografe met deze foto's wil laten zien?

Vraag 6

Seba Kurtis – Drowned (houten wanden)

Week in week uit wagen Afrikanen het er op: met een gammel bootje proberen ze Europa te bereiken. Sommigen slagen erin maar ook velen verdrinken. De fotograaf is zelf ook ooit met zijn familie in een bootje gevlucht (van Argentinië naar Amerika). Tijdens die reis tastte het zeewater de familiefoto's en -filmpjes aan. Hij heeft er nog maar een paar kinderfoto's over, aangevreten en vol met vlekken.

Als commentaar op het lot van de illegale vluchteling gooide de fotograaf de foto's die hij maakte van Afrikaanse vluchtelingen in de zee. Hij presenteert alleen de beelden die het overleefden; verminkt, wazig en letterlijk verwaterd.

- In de klassieke fotojournalistiek hoort de fotograaf afstandelijke en objectief te zijn. Dat is hier niet het geval. De fotograaf is emotioneel betrokken bij zijn onderwerp, omdat het met zijn eigen geschiedenis te maken heeft. De fotograaf toont zelfs een van zijn eigen familiefilmpjes. Waarom doet hij dat denk je?
- Heeft deze manier van werken volgens jou een toegevoegde waarde? Licht je antwoord toe.
- In principe zijn de foto's en het onderwerp van de serie journalistiek van aard. Toch zou je hier kunnen spreken van kunstfotografie (of autonome fotografie). Waarom?

Vraag 7

Loop nog eens door de kerk en kies de serie die jou het meest aanspreekt. Beantwoord de volgende vragen:

- Naam van de fotograaf.
- Titel van de serie.
- Waarom spreekt deze serie jou het meest aan?
- Hoe past de serie binnen het thema 'Human Conditions'?
- Kies een foto van de serie uit en maak een schets van de foto.

Naam _____

Klas _____

**NOOR
DER ©
LICHT**

Noorderlicht Fotomanifestatie 2009

Human Conditions

6 september t/m 4 oktober 2009

Vraag 1 a

b

c

Vraag 2 a

b

c

Vraag 3 a

b

c

Vraag 4 a

b

Vraag 5 a

b

c

Vraag 6 a

b

c

Vraag 7 a

b

c

d

e